

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(Danijel Krivec, prvopodpisani)

Ljubljana, 8. maj 2019

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Dejan Židan, predsednik

ZADEVA: Zahteva za sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije

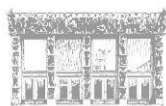
Spoštovani!

Na podlagi 85. člena Ustave Republike Slovenije ter 1. odstavka 58. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Predlog priporočila v zvezi z anomalijami v sistemu plač v javnem sektorju.

I. Razlogi za sklic izredne seje državnega zbora

V desetletju od sprejema Zakona o sistemu plač v javnem sektorju so se tudi v plačnem sistemu v javnem sektorju pokazale številne anomalije. Zadeve so v zadnjih mesecih kritične predvsem na področju primarnega zdravstva, kjer smo

60
LET
STAVBE

vsak dan priča novim odpovedim družinskih zdravnikov. Prav tako pa so zadeve kritične v slovenski vojski, ki se v zadnji letih sooča z negativnimi ocenami v poročilih o pripravljenosti vojske, kjer ta ocenjujejo stopnjo zmožnosti za delovanje v miru s povprečno oceno zadostno, za delovanje v vojni pa nezadostno.

Ravno zato je treba sistem ponovno preveriti z vidika njegove vzdržnosti in konsistentnosti. Predlagatelji zahteve menimo, da je potrebnih več sprememb, med drugim vzpostavitev ustreznih razmerij med plačnimi razredi in spodbujanje nagrajevanja, ki bo omogočilo, da so zaposleni, ki so pri svojem delu bolj učinkoviti, tudi bolje plačani. Zato je treba zagotoviti ustrezen sistem, ki bo omogočal objektivno ocenjevanje. Variabilni del plače, kot del plače iz naslova višje produktivnosti, bi zagotovo predstavljal spodbudo za zaposlene v javnem sektorju. Mnogi zaposleni v javnem sektorju, ki delajo več in bolj učinkovito, namreč upravičeno niso zadovoljni s plačno uravnilovko in neučinkovitim sistemom nagrajevanja boljšega dela. Ob tem je potrebno vodilnim kadrom v javni upravi omogočiti ustrezne mehanizme in pristojnosti, ki bodo zagotovili izvedbo omenjenega predloga. Menimo, da se s konstruktivnimi pogovori s sindikati javnega sektorja lahko poišče najboljšo rešitev, ki bo finančno vzdržna in pravična. Potrebno je tudi resno razmisliti o izločitvi posameznih delov, če se bo to izkazalo za najbolj smotno.

II. Predlog Priporočila za odločanje na seji DZ

Na podlagi 111. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 79/12 – Odl. US, 80/13 in 38/17) je Državni zbor na seji sprejel:

PRIPOROČILO

v zvezi z anomalijami v sistemu plač v javnem sektorju

1. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da v 3 mesecih pripravi analizo sistema plač v javnem sektorju z vidika njegove vzdržnosti in konsistentnosti ter konkretne predloge ukrepov za ureditev anomalij v sistemu plač v javnem sektorju z možnostjo izločitve zdravstvenih delavcev in pripadnikov Slovenske vojske iz enotnega plačnega sistema in jih predstavi Državnemu zboru RS.

Obrazložitev:

Po več kot desetih letih od uvedbe enotnega plačnega sistema v javnem sektorju so se pojavile določene anomalije in dileme ali je obstoječi sistem dober za razvoj in stanje v posameznih panogah.

Največ težav in teženj po ureditvi razmerij in tudi po izstopu iz enotnega sistema plač v javnem sektorju je prisotnih na področju zdravstva in vojske oz. obrambnega resorja.

1. OBRAMBA

Sindikati na področju obrambnega resorja že več let poudarjajo, da enotni plačni sistem ni pravičen do zaposlenih v tem resorju, saj imajo vsi poklici znotraj obrambnega resorja specifične naloge, ki jih enotni plačni sistem ne priznava, bodisi so to civilne osebe na raznih civilnih dolžnostih in poklicih, bodisi so to vojaške osebe ali pa zaposleni v URSZR oz. upravnem delu Ministrstva za obrambo. Zakon o obrambi in Zakon o službi v Slovenski vojski v svojih določilih glede nalog zelo natančno in jasno vsem zaposlenim zapovedujeta naloge in oblike dela, ki jih ostali v javnem sektorju ali v državni upravi ne poznajo. Enotni plačni sistem po njihovem mnenju ne prepoznava teh razlik in jih posledično neustrezno ovrednoti oziroma ne dovoli ustreznega

plačila za opravljene naloge. Zato trdijo, da enotni plačni sistem negativno vpliva tudi na opravljanje nalog in posledično slabi varnost Republike Slovenije.

Resnica je tudi, da je slovenska vojska edina vojska in obrambni sistem na svetu, ki je povezan v enotni plačni sistem, saj je splošna praksa, da ima obrambni sistem na čelu z vojsko svoj plačni sistem.

Stanje na področju vojske se žal že več let skokovito slabša, Slovenska vojska pa je že več let zaporedoma ocenjena z najnižjo oceno. Tudi letošnje poročilo za leto 2018 ocenjuje pripravljenost Slovenske vojske z ocenama zadostno za delovanje v miru in nezadostno za primer vojne. V izjavi za javnost, ki je sledila prejemu poročila, je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor povedal, da »kot vsako leto posebej izpostavljam vlogo posameznika, dobro usposobljenega in pripravljenega za opravljanje nalog. Na profesionalnost in predanost naših vojakov in vojakinj se lahko vedno zanesemo. Ponovno pa moram poudariti, da je motiviranost, ki je pogojena tudi z ustreznim statusom, bistvenega pomena za pripravljenost enot. Zahteve po povečanju finančnih sredstev so upravičene, v našo varnost moramo vlagati več. Iz izkušenj zadnjih treh let vidimo, da ni preproste, enostavne, mehanske korelacije med povečevanjem finančnih izdatkov za obrambo in zvišanjem ravni pripravljenosti Slovenske vojske.«.

Tudi ob lanskem prejemu poročila je poudaril, da je »izboljšanje gospodarskega položaja, odpiranje delovnih mest ter boljši pogoji zaposlitve v sorodnih poklicih, bodo imeli dodaten učinek na stanje v vojski. Nizki prejemki, zaposlitev za določen čas, skrb kaj po 45. letu starosti, vpliv poklica na zdravje in družino, so dodatni oteževalni dejavniki. Zato je potrebno vojaški poklic ponovno ovrednotiti, tako glede statusa kot plačila. Le na ta način bomo ohranili tudi bojni značaj Slovenske vojske.«.

Še bolj zaskrbljujoče pa je, da se dejansko število vojakov zmanjšuje iz leta v leto in je že leta 2016 padlo pod 7000 pripadnikov. Struktura stalne sestave pripadnikov Slovenske vojske sicer že od leta 2012 ne dosega kadrovskih načrtov, ki sta jih potrdila vlada in državni zbor. Skladno s strateškimi dokumenti bi namreč morala imeti stalna sestava vsaj 7600 pripadnikov.

Trenutno šteje stalna sestava Slovenske vojske 6562 pripadnikov.

STALNA SESTAVA SV - podatki za april 2019	Število	Delež
Častniki	1070	16,3 %
Podčastniki	1944	29,6 %
Vojaki	2530	38,6 %
Višji vojaški uslužbenci	263	4,0 %
Nižji vojaški uslužbenci	326	5,0 %
Civilne osebe	429	6,5 %
Skupaj	6562	100 %
Moški	5479	83,5 %
Ženske	1083	16,5 %

Predlagatelji zahteve menimo, da bi bilo nujno potrebno ta trend obrniti v drugo smer, a je žal Slovenska vojska kot delodajalec na trgu delovne sile že dlje časa nekonkurenčna. Že podatki o plači veliko povedo: trenutno znaša osnovna bruto plača vojaka 1.043,68 evrov, medtem ko je povprečna slovenska bruto plača v javnem sektorju 1.729,15 evrov.

Neuradni Informativni izračun	začetni plačilni razred	neto plača na začetni plačilni razred	bruto plača na začetni plačilni razred
31. 12. 2018			
Vojak II s IV. stopnjo izobrazbe	23	727 €	1.043,68 €
Vojak I s V. stopnjo izobrazbe	24	754 €	1.085,43 €
Podčastnik - vodnik	27	842 €	1.220,94 €
Častnik - poročnik	31	960 €	1.428,34 €

Da bi spremenili ta trend padanja števila slovenskih vojakov in vojakinj, je potrebno zagotoviti spodbudno delovno okolje tudi in predvsem z višjo plačo ter vzpostaviti razmere, ki jih država mora zagotoviti, da bi ustvarila pogoje, v

katerih profesionalna vojska lahko uspeva. To pomeni, da mora zagotoviti celovite sistemske pogoje, ki omogočajo, da več slovenskih fantov in deklet vstopi v Slovensko vojsko. Zagotovo so spremembe plačnega sistema za to področje eden izmed načinov za povečanje zanimanja za vojaški poklic.

Tudi aktualni predsednik vlade Marjan Šarec je v času pred volitvami 2018 povedal sledeče: »Ne, hočem še povedati glede vojske. Mi se spet pogovarjamo nekje na koncu. Začne se na začetku. Namreč že to je napaka, da je vojska sploh v enotnem plačnem sistemu z ostalim javnim sektorjem. To je ena izmed velikih težav ... Kar se pa tiče stavke javnega sektorja je pa spet nastala zato, ker se je popustilo določenim skupinam in se seveda tako imenovani enotni sistem, ki pa defakto v praksi ni tako enoten, kot se ga prikazuje, se je porušil in normalno je, da so druge skupine potem razočarane in želijo tudi zase več.«.

V soočenju na POP TV pa je še dejal: »Je pa res, da bi za policijo, vojsko in vse ostale organe, ta hip to ni možno, ampak najboljša rešitev bi pa bila, da bi šli varnostno-obrambne strukture, da bi šle v poseben sektor, ker tam so tudi drugi pogoji dela. Ti ljudje nosijo orožje.«.

2. ZDRAVSTVO

Problematika ureditve plač na področju zdravstva pa je zgodba, ki traja še dlje. Želja zdravstvenih delavcev, da se jih izloči iz enotnega sistema plač v javnem sektorju, je namreč prisotna že nekaj let.

Po več kot desetih letih od uvedbe enotnega plačnega sistema v javnem sektorju so se vsekakor pojavile določene anomalije in dileme ali je obstoječi sistem dober za razvoj in stanje v posameznih panogah.

Spremembe v plačnem sistemu za zdravstvene delavce so po mnenju predlagateljev nujne. Sedanji sistem ne omogoča pravičnega in transparentnega nagrajevanja dela, plačujejo se zgolj ure navzočnosti, ne pa tudi učinkov in kakovosti dela ter nenazadnje pridnosti posameznikov.

Ob tem so posamezne anomalije, kot so problematika družinskih zdravnikov, posamezne specializacije, usihanje posameznih zdravstvenih področij, kot je na primer otroška kardiologija, itd. povezani s pogoji dela in nenazadnje tudi s plačilom za opravljeno delo.

Odkloni v slovenskem zdravstvu zadnjih nekaj let kažejo na to, da se slovensko zdravstvo srečuje na eni strani s povečanjem sredstev namenjenih za zdravstvo, na drugi strani pa s kadrovskimi, organizacijskimi in splošno sistemskimi problemi. Zadeve so v zadnjih mesecih kritične predvsem na področju primarnega zdravstva. Ministrstvo za zdravje na čelu z ministrom Alešem Šabedrom nadaljuje fronto z družinskimi zdravniki. Med prvimi, ki so zaradi problematike preobremenjenosti začeli podajati odpovedi delovnega razmerja, so družinski zdravniki v Zdravstvenem domu Kranj. Brez osebnega zdravnika bi lahko tam ostalo več kot 40.000 ljudi, odpovedi pa napovedujejo tudi na Ptuju, v Celju in Mariboru.

Področje kakovostnega primarnega zdravstva prinaša večjo kakovost celotnega zdravstvenega sistema, manjše stroške in nenazadnje večje zadovoljstvo z zdravstvenim sistemom za državljane. V primarnem zdravstvu vsak dodatni zdravnik na 10 tisoč prebivalcev zniža stopnjo umrljivosti za 6%, zmanjša stopnjo hospitalizacije za 6% in obisk urgentnih služb za 10%. Danes družinski zdravniki opozarjajo na izgorelost, preobremenjenost na delovnem mestu, premalo časa namenjenega zdravljenju bolnika, nekontinuirano oskrbo bolnikov s strani istega družinskega zdravnika, birokratske ovire, s tem pa se zmanjšuje dostopnost bolnikov do primarne ravni zdravstva.

Vzroki za preobremenjenost zdravnikov v splošni ambulanti oz. družinskih zdravnikov so seveda večplastni. Eden izmed njih je tudi pomanjkanje kadra na omenjenem področju. V zadnjih desetih letih je zaradi razvoja medicine in povečanja starejše populacije nastala potreba po specializaciji družinske medicine. V letu se je število specializantov družinske medicine glede na prejšnje leto znižalo za 14%.

Direktorat za zdravstveno varstvo ministrstva za zdravje je v svojem dokumentu Javna mreža primarne zdravstvene dejavnosti v RS, Področje ambulantne

oziroma družinske medicine in pediatrije na primarni ravni (september 2013), kot enega izmed vzrokov za pomanjkanje družinskih zdravnikov zapisal tudi, da je slabše zanimanje diplomantov za specializacijo iz družinske medicine posledica sprejetih plačnih razredov leta 2008, v katerem so specialisti družinske medicine že v izhodišču v slabšem položaju, kot zdravniki preostalih specialnosti.

Po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju so zdravstveni delavci uvrščeni v skupino:

E – Delovna mesta na področju zdravstva

E1 – Zdravniki in zobozdravniki

E2 – Farmaceutski delavci

E3 – Medicinske sestre in babice

E4 – Zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci

To za primerjavo pomeni, da je za srednje medicinske sestre s specialnimi znanji ali srednje medicinske sestre v urgentnem vozilu (V. stopnja izobrazbe), osnovni plačilni razred 23. Plače zdravnikov pa se gibljejo od 29. do 57. plačnega razreda.

Po podatkih Statističnega urada RS za zadnjih 12 mesecev se povprečne neto plače v zdravstveni dejavnosti gibljejo med 1.193 in 1.379 evri.

Primeri iz oktobra 2016 povedo, da je specializant III, ki je bil uvrščen v 38. plačni razred, prejel skupaj z dodatki za prehrano in prevoz 1.335 evrov neto. Zdravnik specializant III, ki je delal v posebnih pogojih, in je bil uvrščen v 40. plačilni razred z izhodiščno plačo 2033 evrov bruto je prejel 1.456 evrov neto.

Izhodiščni razred za zdravnika specialista je 41. plačni razred, kjer se plače gibljejo med 2.100 in 3.000 evri bruto. Najvišji plačni razred, v katerega je lahko

razporejen zdravnik specialist po končani specializaciji, je 50. plačni razred (posebni pogoji dela).

Tako Cerarjeva, kot tudi sedanja vlada sta si za prioriteto postavili zdravstvo in ureditev razmer na tem področju.

Na uničujoče sprejemanje zakonodaje s strani Cerarjeve vlade so opozarjali skoraj vsi akterji v zdravstvu, predvsem pa mladi zdravniki. Opozorili so na podcenjujoč odnos vlade do dela mladih zdravnikov in tudi na plačilne anomalije in pogoje dela za mlade zdravnike.

V času Cerarjeve vlade, leta 2014, so v Fidesu nazadnje pozivali k izstopu iz obstoječega plačnega sistema ob usklajevanju vlade in sindikatov javnega sektorja glede izplačila tretje četrtine odprave plačnih nesorazmerij. Takrat so v Fidesu poudarili, da je treba specifične dejavnosti in poklice reševati zunaj enotnega plačnega okvira. V času pogajanj s takratno ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc so tako na sindikalni kot tudi vladni strani spoznali, da jim zakon o sistemu plač v javnem sektorju, onemogoča usklajevanje in zblíževanje stališč tudi glede standardov in normativov. Poudarili so, da bo zakon treba spremeniti, če razhajanj ni mogoče rešiti v okviru zdajšnjega zakona.

Sedanjemu predsedniku Vlade RS, Marjanu Šarcu so se »zgodili družinski zdravniki«, mladi zdravniki pa so v mesecu marcu 2019 poslali pismo, v katerem pozivajo predsednika vlade, da s svojim vplivom in možnostmi uredi položaj zdravnikov v javnem sistemu javnih uslužbencev – tudi, če to pomeni izstop.

Medtem, ko je prejšnji predsednik Vlade Cerar dejal, da za izstop zdravstvenih delavcev iz enotnega plačnega sistema niso zagotovljena finančna sredstva in bi to pomenilo povišanje cen zdravstvenih storitev (izračuna za potrditev njegovih navedb nismo dobili), je Marjan Sušelj, direktor ZZZS za medije dejal, da izstop zdravnikov iz sistema javnih plač »neposredno ne vpliva na cene zdravstvenih storitev, ki jih krije zdravstveno zavarovanje«. Njegovo mnenje je takrat bilo, da je zdravnike smiselno plačevati po učinkih in kakovosti opravljenega dela, in ne zgolj po urah navzočnosti.

Sedanja vladajoča stranka Lista Marjana Šarca je pred državnozborskimi volitvami zavzela stališče, da načeloma podpirajo ohranitev enotnega plačnega sistema v javnem sektorju, a niso nasprotniki ukinitve enotnega plačnega sistema, v kolikor se bo to izkazalo za dobro rešitev. Bili so mnenja, da bodo po opravljenih razgovorih prišli do ugotovitev, ali obstajajo na določenih delovnih mestih v določenih poklicih anomalije in bi temu primerno nadgradili sistem.

Predlagatelji zahteve verjamemo, da so predsednik vlade in predstavniki ministrstva za zdravje že opravili pogovore s predstavniki zaposlenih v zdravstvenem sistemu in se seznanili z vsemi anomalijami. Verjamemo, da so se seznanili tudi s predlogi in pozivi za spremembo plačnega sistema tudi v smislu morebitnega izstopa skupine E po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju iz enotnega plačnega sistema.

Na področju zdravstva v Sloveniji je sicer potrebnih več sprememb, med drugim vsekakor vzpostavitev ustreznih razmerij med plačnimi razredi in spodbujanje nagrajevanja, ki bo omogočilo, da so zaposleni, ki so pri svojem delu bolj učinkoviti, tudi bolje plačani. Zato je treba zagotoviti ustrezen sistem, ki bo omogočal objektivno ocenjevanje. Variabilni del plače kot del plače iz naslova višje produktivnosti bo predstavljal spodbudo za zaposlene v javnem sektorju. Mnogi zaposleni v javnem sektorju, ki delajo več in bolj učinkovito, niso zadovoljni s plačno uravnilovko in neučinkovitim sistemom nagrajevanja boljšega dela. Ob tem je potrebno vodilnim kadrom v javni upravi omogočiti ustrezne mehanizme in pristojnosti, ki bodo zagotovili izvedbo omenjenega predloga.

Predlagatelje zahteve menimo, da je več očitno, da v sedanjem plačnem sistemu ni mogoče izpeljati nobene od tako težko pričakovanih sprememb zdravstvenega sistema.

III.

Pri obravnavi predloga priporočila v Državnem zboru Republike Slovenije in pri delu njegovih delovnih teles bosta v imenu predlagateljev sodelovala **poslanka Jelka Godec in poslanec Žan Mahnič**.

IV.**Predlagamo, da se na sejo Državnega zbora RS povabi:**

- predsednika Vlade RS Marjana Šarca;
- ministra za javno upravo Rudija Medveda;
- ministra za zdravje Aleša Šabedra;
- ministra za obrambo Karla Viktorja Erjavca.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEVPriloga:

- podpisi predlagateljev zahteve za sklic izredne seje DZ RS:
- Danijel Krivec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Nada Brinovšek
- Zvone Černač
- Boris Doblekar
- mag. Karmen Furman
- Jelka Godec
- mag. Branko Grims
- Eva Irgl
- Janez Janša
- Alenka Jeraj
- mag. Dejan Kaloh
- Franci Kepa
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- dr. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Bojan Podkrajšek
- mag. Marko Pogačnik
- Marijan Pojbič
- Franc Rosec
- mag. Andrej Šircelj
- Jože Tanko